

VAI TRÒ
CỦA MÔI
NHÌN TỪ CÁC
CHƯƠNG TRÌNH
DỰ ÁN
PHÁT TRIỂN
CÓ MỤC TIÊU
Ở NÔNG THÔN

Trong quá trình phát triển đất nước, đặc biệt là sau ngày thống nhất nước nhà, Đảng ta luôn quan tâm đặc biệt đến nông thôn, dành nhiều Chương trình mục tiêu quốc gia để phát triển kinh tế - xã hội ở nông thôn. Trong đó phải kể đến Chương trình quốc gia nước sạch và vệ sinh môi trường nông thôn; Chương trình quốc gia về việc làm, Chương trình dân số và kế hoạch hóa gia đình, Chương trình kiên cố hóa trường học, Chương trình đầu tư kiên cố hóa kênh mương, Phát triển đường giao thông nông thôn, Chương trình 135... Thông qua thực hiện các chương trình, cơ sở hạ tầng (điện, đường, trường, trạm, chợ...) được xây dựng và đưa vào sử dụng; trình độ dân trí được nâng lên, bộ mặt làng quê ngày càng khởi sắc, đời sống người dân từng bước được cải thiện. Đặc biệt, các làng nghề truyền thống được khôi phục, nét văn hóa và thuần phong mỹ tục của địa phương vẫn giữ vững.

Tuy vậy, do nguồn vốn hạn chế nên mục tiêu các chương trình đặt ra trước đây mới giải quyết từng mặt, từng vấn đề có tính bức thiết của kinh tế - xã hội, một số chương trình chỉ phù hợp với từng giai đoạn phát triển cụ thể. So với bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới được Chính phủ ban hành tại Quyết định số 491/QĐ-TTg ngày 16/4/2009 (gồm 19 tiêu chí: quy hoạch, giao thông, thủy lợi, điện, trường học, cơ sở vật chất văn hóa, chợ nông thôn, bưu điện, nhà ở dân cư, thu nhập bình quân, tỷ lệ hộ nghèo, cơ cấu lao động, hình thức tổ chức sản xuất, giáo dục, y tế, văn hóa, môi trường, hệ thống tổ chức chính trị - xã hội vững mạnh, an ninh - trật tự xã hội) thì nhiều chương trình nêu trên cần phải thực hiện tiếp mới đạt chuẩn và một số công trình phải xây dựng mới đạt tiêu chí nông thôn mới (NTM).

Như vậy, Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới là một chương trình tổng hợp của các chương trình, liên quan đến tất cả các mặt hoạt động của đời sống nông thôn. Một khảo sát mới đây của Viện Kinh tế chiến lược và chính sách nông nghiệp Việt Nam ở 27 xã, thuộc 9 huyện đại diện của các vùng miền trong nước cho biết: Vốn cần để xây dựng NTM của mỗi xã là 157 tỷ đồng (xã vùng khó khăn trên 200 tỷ đồng), yêu cầu vốn lớn hơn bất kỳ chương trình nào từ trước đến nay.

Quảng Bình là một tỉnh nghèo, xuất phát điểm của các tiêu chí thấp nên mức vốn đầu tư xây dựng cho một xã NTM sẽ cao hơn mức bình quân chung của cả nước. Do đó, ngoài nguồn vốn các chương trình mục tiêu quốc gia, vốn trực tiếp cho

chương trình và vốn tín dụng thì phải có sự nỗ lực rất lớn của các doanh nghiệp, HTX, các loại hình kinh tế trên địa bàn và đóng góp của cộng đồng dân cư.

Căn cứ Nghị quyết số 24/2008/NĐ-CP ban hành chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 26-NQ/TW xác định nhiệm vụ xây dựng "Chương trình mục tiêu Quốc gia về xây dựng nông thôn mới"; Thông tư liên bộ số 26/2001/TTLB - BNNPTNT - BKHĐT - BTC ngày 13/4/2011 hướng dẫn một số nội dung thực hiện Quyết định số 800/QĐ-TTg ngày 04/6/2010 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2010-2020; Dưới sự chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh, thời gian qua, Sở Nông nghiệp và PTNT đã phối hợp với UBND các huyện, thành phố và các ban ngành liên quan triển khai công tác xây dựng NTM một cách khẩn trương, đồng bộ, đúng quy trình và bước đầu đã đạt được những kết quả quan trọng.

Theo Chi cục Phát triển nông thôn: Quảng Bình có 141 xã/159 xã, phường, thị trấn thuộc diện xây dựng NTM. Đến năm 2015 phải có 20% số xã (28 xã) và đến năm 2020 phải có 50% số xã (70 xã) đạt tiêu chí NTM (quy định của Chính phủ). Đợt 1 (2011- 2015), các huyện, thành phố trong tỉnh đã lựa chọn 46/141 xã (chiếm 33%) để chỉ đạo xây dựng NTM. Năm 2011, tập trung chỉ đạo 06 xã (tốp đầu) thực hiện, trong đó tỉnh trực tiếp chỉ đạo 02 xã điểm Quảng Hòa (Quảng Trạch) và Phong Thủy (Lệ Thủy); các huyện chỉ đạo 04 xã diện rộng (Tuyên Hóa chỉ đạo xã Châu Hóa, Minh Hóa và xã Quy Hóa, Bố Trạch chỉ đạo xã Hoàn Trạch, Quảng Ninh chỉ đạo xã Vĩnh Ninh). Đến tháng 6/2011, Quảng Bình đã kiện toàn hệ thống quản lý, thực hiện

Chương trình từ tỉnh đến cơ sở. Trong đó thành lập Ban chỉ đạo Chương trình xây dựng NTM cấp tỉnh (gọi tắt BCD tỉnh) và Văn phòng điều phối Chương trình để giúp việc cho Ban chỉ đạo tỉnh. Tất cả 7 huyện, thành phố đã thành lập ban chỉ đạo Chương trình xây dựng NTM, trong đó một số huyện đã thành lập tổ giúp việc cho BCD cùng cấp; 141 Ban Quản lý xây dựng NTM xã. Hiện 100% xã đã được bố trí vốn lập quy hoạch. Bên cạnh đó, Sở Nông nghiệp và PTNT đã có văn bản hướng dẫn phương pháp quy hoạch và lập đề án xây dựng NTM cho các địa phương.

Công tác khảo sát đánh giá thực trạng nông thôn theo bộ tiêu chí quốc gia NTM được các xã thực hiện kịp thời. Kết quả đã có 03 xã đạt 12/19 tiêu chí, 07 xã đạt từ 10-11 tiêu chí, 04 xã đạt từ 8-9 tiêu chí, 14 xã đạt từ 6-7 tiêu chí, 31 xã đạt từ 4-5 tiêu chí và 82 xã đạt từ 1-3 tiêu chí. Căn cứ diện tích hiện có, các xã đang tiến hành quy hoạch sử dụng đất và hạ tầng thiết yếu cho phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa, công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp và dịch vụ; quy hoạch phát triển hạ tầng kinh tế - xã hội - môi trường, phát triển các khu dân cư mới và chỉnh trang các khu dân cư hiện có trên địa bàn xã. Việc quy hoạch, rà soát đánh giá lại nông thôn vừa làm căn cứ để lập, phê duyệt đề án vừa là cơ sở cho Ban quản lý NTM xã kêu gọi các thành phần kinh tế đầu tư.

Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới được triển khai rộng khắp trên phạm vi cả nước, liên quan đến nhiều ngành, nhiều lĩnh vực và gắn liền với công cuộc CNH - HĐH nông nghiệp nông thôn. Từ thực tiễn đó càng khẳng định sự góp công, góp sức của toàn xã hội có ý nghĩa rất to lớn. Các tầng lớp nhân dân cần được nâng cao nhận thức, nhất là nông dân (người vừa chủ thể vừa hưởng lợi), sự quan tâm của các ngành, các cấp, các thành phần kinh tế trong xây dựng nông thôn mới.

Đ.V.H